

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 17 aprel 2021-ci il №29 (2537) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Azərbaycan XXI əsrin müharibəsini aparmaqla yanaşı, mənəviyyat müharibəsi aparırdı

Aprelin 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ADA Universitetində keçirilən "Cənubi Qafqaza yeni baxış: münaqişədən sonra inkişaf və əməkdaşlıq" adlı beynəlxalq konfransda iştirak edib.

Çıxışında konfransın əhəmiyyətini vurğulamaqla yanaşı, dövlət başçısı qeyd edib ki, bizim torpaqlarımız 30 ilə yaxın işğal altında olub. "Biz ailə üzvlərini itirmiş, özlərinin doğma yurdlarında yaşamaqla bağlı fundamental hüquqlardan məhrum edilmiş insanların taleyini bir kənarə qoya bilmərik. Biz Ermənistən ordusunu tərəfindən töredilmiş vəhşilikləri unuda bilmərik. Biz heç vaxt Ermənistən və qondarma "Dağlıq Qarabağ rejimi"nin rəhbərliyi tərəfindən töredilmiş Xocalı soyqırımı və günahsız qurbanların xatirəsini unutmayaçaqıq. Bu səbəbdən həmin yaddaşın bizimlə qalacağıni anlamaq olduqca vacibdir. Bu yaddaş qəblərimizdə yaşayacaq".

Prezident İlham Əliyev onu da bildirib ki, Azərbaycan XXI əsrin müharibəsini aparmaqla yanaşı, eger belə demək mümkündürse, mənəviyyat müharibəsi aparırdı: "Müharibə başlayarkən mənim herbi qulluqçulara dərhal verdiyim əməkləndən biri ləyaqətlə, mötədil davranışmaq, məlki vətəndaşlara zərər yetirməmək barədə oldu. Ermənistən tərəfində məlki əhali arasında 40 nəfərdən az tələfatın olması bu-nu aydın göstərdi.

Bu, Ermənistən tərəfindən töredilən ilk müharibə cinayətləri deyil. Onlar Birinci Qarabağ müharibəsində də müharibə cinayətləri törediblər. Lakin o vaxt informasiya mühiti fəqli idi. Vəhşiliklər və barbarlıqla bağlı çoxlu faktlar sənədləşdirilməyib və sənədləşdirilsə belə, bu, beynəlxalq ictimaiyyətə çatmayıb. Beləliklə, onlar o zaman bir çox müharibə cinayətlərini gizlədə bildilər".

İkinci Qarabağ müharibəsinə diqqət çekən Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, ermənilər günahsız məlki insanları yandırırdılar, öldürdürlər.

"Bir çox kəndlər erməni barbarlığının qurbanı olub. İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı onlar beynəlxalq ictimaiyyətin gözü qarşısında bizim şəhər və kəndlərimizi ballistik rakətlərle bombalayıblar, hər gün artilleriya atəşinə tutublar. Tərtər balaca şəhərdir, ora 16 min bomba atılıb, onlar hətta qəbiristanlıqda olan mərasimə də bomba atıblar. Onlar Bərdəni bombalayıblar. Onlar Naftalanı bomba ataraq beş nəfərlik ailəni qətle yetiriblər. Onlar ele gümən edirdilər ki, bizim şəhərlərimizə və kəndlərimizə hücum etməklə bizi dayandıra bilecekler. Biz ey-nisini etmədik. Biz heç bir kəndi və ya şəhəri vurmadiq, yalnız Xankəndidəki hərbi ob-yektləri vurdug".

"Gəncə şəhərinə ballistik

raketlərin atılması barbarlığın aydın göstəricisidir. Çünkü həmin ballistik rakətin hədəfi var idi. Yaşayış komplekslərinin vurulması təsadüfi deyildi. Bu, gecə vaxtı insanların yatıldığı zaman hədəflənmiş hückum idi. Bu, bir dəfə olmadı, bir neçə dəfə baş verdi. Onlar bundan sonra nə etdirər? Dedilər ki, bu, onlar deyil. Ermənistən rəsmiləri bildirdilər ki, bunları edən ermənilər deyil. Onda kim bunu etdi? Kim? Biz özümüz? Siz yəqin bilirsiniz ki, onlar Xocalı soyqırımının günahını da bizim üzərimizə atmaq istəyirdilər. Onlar belə hekayələr uydurur, beynəlxalq ictimaiyyəti inandırmağa çalışırlar ki, azərbaycanlılar özləri günahsız insanları qətlə yetiriblər. Onlar "Točka U" və "Elbrus" rakətləri ilə də eynisi-

ni etdirər", - deyə dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Zəngəzurun qədim Azərbaycan ərazisi olduğunu vurğulayan Prezident İlham Əliyev deyib: "Mən deyəndə ki, Zəngəzur qədim Azərbaycan torpağıdır, bu, həqiqətdir. Zəngəzur 1920-ci ildə Ermənistəna verilmişdir – 101 il əvvəl. Ondan əvvəl o torpaq bizə məxsus idi. Onların bu gün Sevan adlandırdığı Göyçə gölüün etrafında azərbaycanlılar yaşayıblar. Bu da bir həqiqətdir. XX əsrin əvvəlindəki xəritələrə baxsanız Sevan deyil, Göyçəni taparsınız. İrəvanla bağlı da məsələ eynidir. Onlar İrəvanın tarixi hissəsinə məhv ediblər. Bunlar hamısı faktlardır. Azərbaycanlılar orada yaşamışlar, o cümləden mənim ulu babalarım. Bunlar

hamısı faktlardır, lakin bizim ərazi iddiasında olmağımız anlamına gəlməməlidir. Bilmirəm bunu eşitmisiniz, yoxsa yox, mən demişəm ki, biz oraya qayıdacaqıq. Ancaq mən demədim ki, biz oraya tank üzərində qayıdacaqıq. Biz Zəngəzur dəhlizinə qayıdış orada yoldan istifadə edəcəyikse, niyə biz İrəvana qayıtmayaq? Hesab edirəm ki, vaxtı gələndə biz bunu da edəcəyik. Bir daha bu suala görə təşəkkür edirəm. Bu sual məsələyə aydınlıq getirməyə və öz mövqeyimi ortaya qoymağa imkan yaratdı. Biz tariximizi yadda saxlayacaqıq, ancaq Ermənistən da daxil olmaqla, heç bir ölkəyə qarşı ərazi iddiamız yoxdur".

"Azərbaycan Ordusu"

Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin 50 illik yubileyi qeyd ediləcək

Aprelin 14-də Prezident İlham Əliyev Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin 50 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Sərəncama əsasən, Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin ölkədə ordu quruculuğu işində təqdirəli fəaliyyəti nəzərə alınaraq Müdafiə Nazirliyinə Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin 50 illiyi ilə bağlı tədbirlər planı hazırlanıb həyata keçirmək tapşırılıb.

Sənəddə qeyd olunur ki, Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin şəxsi təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə yaradılıb. Ulu Öndərin daim qayğı ilə yanaşlığı və xüsusi diqqət yetirdiyi bu tədris ocağı ötən müddət ərzində respublikamızda milli peşəkar hərbi kadrların hazırlanması sahəsində müstəsna xidmətlər göstərib, cəmiyyətdə hərbi peşənin nüfuzunun yüksəlməsində və taleyi hərb sənətinin hər edən gənclərin sayının davamlı artmasında əhəmiyyətli rol oynayıb. Liseyin yetirmələri müstəqil Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrinin formalasdırılması və möhkəmləndirilməsi işinə dəyərli töhfələr verib, ölkəmizin ərazi bütövlüyüün bərpası uğrunda aparılan döyüşlərdə həmişə öz cəbhədə yer alıblar. Onlar böyük rəşadət nümayış etdirərək "Vətən Mühərəsi Qəhrəmanı" və "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adlarına layiq görüllər, ordun və medalalarla təltif olunurlar. Hərbi liseyin məzunları Vətən qarşısında vəzifə borclarını bu gün də sərəflə yerinə yetirirlər. Hazırda Silahlı Qüvvələrimizdəki zabitlərin əksəriyyəti məhz Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin məzunlarıdır.

Azərbaycan ilə Belarus arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, aprelin 15-də Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə səfərda olan Belarus Respublikasının Dövlət Hərbi-Sənaye Komitəsinin sədri Dmitriy Pantusun rəhbərlik et-

diyi nümayəndə heyeti ilə görüşüb.

Tərəflər Azərbaycan ilə Belarus arasında hərbi-texniki əməkdaşlığın cari vəziyyəti və inkişaf perspektivlərini, həmcinin qarşılıqlı maraq kəsb edən digər məsələləri müzakirə ediblər.

Zenit-Raket Qoşunlarında döyük atışlı təlimlər keçirilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2021-ci ilin döyük hazırlığı planına əsasən, Hərbi Hava Qüvvələrinin Zenit-Raket Qoşunlarında döyük atışlı təlimlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, təlimlərdə şəxsi heyət şərti düşmən

hədəflərini aşkarlayaraq onların S-125 zenit-raket komplekslərindən məhv edilməsi tapşırıqlarını müvəffəqiyətə icra edib.

Təlimlərin əsas məqsədi şəxsi heyətin praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi və döyük qabiliyyətinin yüksəldilməsidir.

Mərkəzi ərzaq anbarının bölgələrdə yerləşən bölmələrində yenidənqurma işləri görülüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin döyük hazırlığının yüksəldilməsi, maddi-tekniki təminatın və sosial-məsiət şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar göstərişinə əsasən heyət keçirilən tədbirlər davam edir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, tədbirlər çərçivəsində mərkəzi ərzaq anbarının bölgələrdə yerləşən bir bölməsində yenidənqurma işləri görülüb. Burada ərzaq məhsullarının qəbulu, saxlanması və qoşunlara paylanılması üçün lazımi şərait yaradılıb.

Tez xarab olan ərzaqların saxlanması üçün 200 tonluq soyuducu kamera, quru ərzaqların saxlanması üçün ümumi tutumu 1000 ton olan saxlanc, kartof və tərəvəzlərin saxlanması üçün isə ümumi tutumu 200 tonluq saxlanc və toxunulmaz ehtiyat ərzağının saxlanması üçün 140 ton tutumu olan saxlanc binası mövcuddur.

Bundan əlavə, ərazidə quru ərzaqların saxlanması üçün soyutma sistemi ilə təchiz edilmiş 500 tonluq saxlanc binası və tez xarab olan ərzaqların saxlanması üçün 200 tonluq saxlanc binası inşa edilib.

Hazırda bu istiqamətdə fəaliyyətlər davam etdirilir.

Orduda gənc əsgərlərin hazırlığına xüsusi diqqət yetirilir

Azərbaycan Ordusunun bütün hərbi hissələrində hərbi xidmətə yeni çağırılmış gənc əsgərlərin hazırlığına xüsusi diqqət yetirilir, bu kateqoriyalardan olan hərbi qulluqçularla müxtəlif nəzəri və praktiki məşğələlər keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, məşğələlərdə gənc əsgərlərə hərbi intizam qaydaları öyrədilir, onların sər vərdişləri forma-

laşdırılır və təkmilləşdirilir. Məşğələ rehberləri tərəfindən keçirilən dərslərdə şəxsi heyətə sər vərdişlərinin fənn və elementləri öyrənilir.

Hərbi hissələrdə hərbi qulluqçuların fiziki hazırlığına da xüsusi önem verilir. İdman şəhərciklərində şəxsi heyətə fiziki hazırlıq üzrə dərsler keçirilir. Dərslər zamanı şəxsi heyət müxtəlif idman qurğularında məşqlər edir, müxtəlif

normativlər yerinə yetirir.

Azərbaycan Ordusunda günün nizam qaydasına uyğun olaraq hərbi qulluqçuların asudə vaxtını səmərəli keçirməsi üçün hərbi hissələrdə istirahət guşələri, ideoloji otaqlar mövcuddur. Burada hərbi qulluqçular hərbi mətbə orqanlarının nəşr etdiyi qəzet, jurnal və digər məhsulların yeni buraxılışları ilə tanış olurlar.

Azərbaycan Ordusu çox böyük uğura imza atıb

Həqiqətən də, Azərbaycan Ordusu çox böyük uğura imza atıb. Erməni ordusuna məxsus çox sayıda hərbi texnika, tank, ağır silahlar qənimət kimi ələ keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri aprelin 13-də Bakıda Hərbi Qənimət Parkı ilə tanışlıq zamanı Maltepe Universitetinin professoru Hasan Ünal deyib.

Professor bildirib ki, Hərbi Qənimət Parkında dronlar tərəfindən məhv edilen tanklar, ağır silahlar və zirehli maşınlar var. Bu, Azərbaycanın Zəfərinin, əslində, nə qədər böyük olduğunu göstərir. Belə ki, ikinci Dünya mühərəsində yaşananları xatırlasaq, işğal altındakı torpaqlarını müasir silahlardan istifadə edərək, mülki insanlara maksimum şəkildə zərər vermədən 44 gündə möhtəşəm uğura imza ataraq geri qaytara bilən ikinci dövlət yoxdur.

"Eyni zamanda, bu Qələbə Azərbaycan üçün böyük psixoloji üstünlükdür. Illər idi ki, ermənilər öz ordularının möglubediləməzliyi ilə bağlı mif yayırdılar. Bunun doğru olmadığı üzə çıxdı. Hazırda Ermənistana buna görə də böyük travma yaşıyır. Bu travma çox güman ki, hełə uzun çəkeçək. Azərbaycan lazımi addımlar atır, bölgədə əməkdaşlığı inkişaf etdirir. Ermənistən adekvat tədbirlər görməsə də, Azərbaycan öz yoluna davam edəcək və rəsmi İrəvanı gözleməyəcək", - deyə Hasan Ünal bildirib.

Bölmə komandirlərinin ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə müavinləri ilə təlim-metodiki toplantı keçirilib

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırığına əsasən, birləşmə, qoşun qisimləri, əlahiddə bölmə komandirlərinin və xüsusi təyinatlı hərbi təhsil müəssisələri rəislərinin ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə müavinləri ilə Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində 2021-ci ilin birinci rübüünə yekunlarına dair toplantı keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib, vətən mühərribəsində qəhrəmanlıq, əzmkarlıq və fədakarlıq göstərən hərbi qulluqçuların döyüş yolu və qabaqcıl təcrübəsi qeyd edilib.

Toplantıda çıxış edən Müdafiə Nazirliyi Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi rəisinin müavini polkovnik Aydin Əyyubov Azer-

baycan Ordusu qarşısında qoyulan vəzifələrin müvəffəqiyyətlə yerine yetirildiyini bildirib.

Azərbaycanlıq ideologiyası əsasında hərbi vətənpərvəlik tərbiyəsi və mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsinin, o cümlədən hərbi intizamın yüksəldilməsi və digər istiqamətlərdə görülən işlər, həmcinin qarşıda duran vəzifələr barədə toplantı iştirakçılarını məlumatlandırib, müvafiq sahədə görüləcək işlər barədə Müdafiə nazirinin tapşırıqlarını tədbir iştiraklarının diqqətinə çatdırıb.

Müdafiə Nazirliyinin Hüquq İdarəsi rəisiinin müavini polkovnik Vüqar İsayev hərbi qulluqçuların statusu haqqında qanun layihəsi və hərbi qulluqçuların sosial müdafiəsi sahəsində qanunvericiliyin tələbləri barədə toplantı iştirakçılarına etrafı məlumat verib.

Tədbirdə Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdçüsü polkovnik Abdulla Qurbani çıxış edə-

rək Vətən mühərribəsində Azərbaycan Ordusunun döyüş ruhunun, vətənpərvəlik hissini, qələbə əzminin yüksək olmasına bölmə komandirlərinin ideoloji iş və mənəvi psixoloji təminat üzrə müavinlərinin əvəzsiz xidmətlərinin olduğunu diqqətə çatdırıb.

Toplantıda ordumuzun şəxsi heyətinin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığına təsir edən bir çox mövzular ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycanın Qarabağda apardığı müharibə ümumilikdə hərbi əməliyyatların mahiyyətini dəyişdirib"

Bu muzey mənə Azərbaycanın apardığı hərbi əməliyyatların necə diqqətçəkən olduğunu xatırladır. Buradan görünür ki, Azərbaycan hərbi əməliyyatları necə qətiyyətə, sürətə və minimum itkilerlə həyata keçirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri ABŞ-in Azerbaycanda sabiq səfiri, ATƏT-in Minsk Qrupunun keçmiş həmsəndri, beynəlxalq ekspert Metyu Brayza aprelin 13-də Bakıda Hərbi Qənimətlər Parkı ilə tanışlıq zamanı jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

M.Brayza qeyd edib ki, Azərbaycanın apardığı müharibə ümumilikdə hərbi əməliyyatların bütün mahiyyətini dəyişdirib.

ADA Universitetində keçirilən "Cənubi Qafqaza yeniləşmə: münəaqişdən sonra inkişaf və əməkdaşlıq" adlı beynəlxalq konfransda Prezident İlham Əliyevlə görüş barədə fikirlərini bölüşən xarici ekspert bildirib: "Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə bugünkü görüşümüz çox səmərəli oldu. Tədbirdə bir çox mövzular, həmcinin bölgədə bundan sonrakı vəziyyət barədə fikirlər səsləndirildi. Düşünürəm ki, belə görüşlərin çox böyük önəmi var".

Raket-artilleriya batareyalarının döyüş atışlı taktiki təlimləri keçirilir

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2021-ci ilin döyüş hazırlığı planına əsasən, Azərbaycan Ordusunda Raket və artilleriya qoşunları bölmələrinin döyüş atışlı taktiki təlimləri keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, şəxsi heyətin peşəkarlığının artırılması məqsədilə keçirilən taktiki təlimlərdə müxtəlif çaplı toplardan və digər raket-artilleriya qurğularından nümunəvi döyüş atışları icra olunub. Real döyüş şəraitinə uyğun keçirilen təlimlərdə təyin olunan şərti

hədəflər qoşunlarımıza dəqiq atəşi ilə məhv edilib.

Vətən mühərribəsində əldə edilən təcrübə nezərə alınmaqla bölmələrin fasile-siz idarəedilməsi, onların

digər qoşun növləri ilə qarşılıqlı əlaqədə döyüş fəaliyyətinin təşkilini üzrə praktiki verdişlərin təkmilləşdirilməsinə yönəldilən təlimlər davam edir.

Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarında komandir hazırlığı sisteminde növbəti məşğələlər keçirilib

"Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarının 2021-ci tədris ilinə uzalaşma planı"na əsasən, böyük, batareyə komandirləri və müavinləri ilə komandir hazırlığı sisteminde məşğələlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, komandir hazırlığı məşğələlərində əsas diqqət zabitlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsinə, bölmələrin idarə edilməsi üzrə bacarıqlarının və komandir keyfiyyətlərinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilib.

İlk olaraq zabitlərə sira baxışı keçirilib və məşğələlərə hazırlıqları yoxlanılıb.

Praktiki məşğələlər zama-nı zabitlərə müdafiə döyüşü

üzrə hava hücumundan müdafiə, raket-artilleriya və tank bölmələrinin fəaliyyəti nümayiş olunub.

Qarnizonun Təlim-Tədris Mərkəzində zabitlərə hərbi topoqrafiyadan, hüquq və mənəvi-psixoloji hazırlıqlıdan nəzəri dərsler keçirilib.

Komandir hazırlığının sonunda zabitlərin ümumqoşun, ixtisas, topoqrafiya və fiziki hazırlıq səviyyələri yoxlanılıb.

Məşğələlərin yekun təhlili aparılan zaman məqbullar götürülərkən zabitlərin yüksək neticə göstərdikləri bildirilib, bölmələrin döyüş hazırlığının yüksəldilməsi ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilib.

Ermənistanın Azərbaycana qarşı 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayan növbəti hərbi təcavüzüna cavab olaraq Azərbaycan xalqı Vətən mühəribəsinə başladı. 30 illik həsrətə son verməyin vaxtı idi, düşmən tapdağı altında inildəyən torpaqları xilas etməyin zamanı yetişmişdi. Bu 30 il həm də nə igidlər yetişdirmişdi: torpaq həsrətli, yurd sevgili, intiqam nəfəsləri ərənlər.

Şahbuz rayonunun Keçili kəndindən olan Həmzəyevlər ailəsi də oğullarını məhz bele yetişdirmişdi: vətənpərvər, cəsur, şiruraklı. Keçili Şahbuz rayonunun ucqar dağ kəndidir. Əzəmetli dağları kimi mərd, cəsur insanları ile sayılib, seçilib tarixən bu kənd. Ailenin böyük oğlu Mərhəmətin uşaqlığı ana yurdun dağında, daşında, qayalarında keçmiş, hər qarışını sevmiş, qorumaq, müdafiə etmək, Vətənin keşiyini çəkmək arzusu onu hərb peşəsini seçməye istiqamətləndirmişdi. Anası Qərənfil xanım deyir ki, hərbçi olmaq, hərb formanı daşımaq usaqlıqdan arzusuna çevrilmişdi. Atalar yaxşı deyib: "Niyətin hara, mənzilin ora". Keçili kənd tam orta məktəbinin 8-ci sinifini bitirən Mərhəmət sənədlərini Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyə verir. İmtahandan müvəffəqiyyətə keçib Hərbi liseyin kursantı adını qazanan Mərhəmət öz təlim-tərbiyəsi,

billyi ile müəllim və zabitlerinin rəğbətini qazanır. 2015-2019-cu illərdə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini bitirib, "N" hərbi hissəsində xidmətə başlayır.

İllərdir ürəyində bəslədiyi arzusu idi torpaqlarımızı azad görmək. Murovdag istiqamətində döyüşlərə atılan leytenant Mərhəmət Həmzəyev əsgərləri ilə birlikdə şücaət göstərir. 3 nəfər yaralı yoldaşını döyük meydanından çıxarsa da, özünü xilas edə bilmir, düşmən güllesinə tuş gəlir. Mərhəmət özündən sonra iz buraxır: qəhrəmanlıq, Vətəne, torpağa dərin köklərə bağlılıq izi.

Oktyabrda şəhadətə qovuşsa da, nəşri tapılmır. İtkinlər siyahısında olan Mərhəmət Həmzəyevin nəşri dekabrın 22-də tapılaraq doğulub boyabaşa çatlığı Keçili kəndinə göndərilir.

Atası Rizvan kişi Mərhəmətdən qalan fotosunu bize göstərir, oğlu haqqında qürurla bəhs edir. "Oğul düşmən

çəperidir. Yoldan ötənlər Mərhəmetin mezarını deyil, bir igidi, bir düşmən çəperinin daş abidəsini görürər. Gələcək nəsilərə qalacaq olan bu abidə "Qəhrəmanlar can verir yurduya yaşatmaq üçün", - meşajını ötürəcək.

Qəhrəmanlar yalnız döyükədə əldə silah tutan oğullar deyil, bir də bə qəhrəmanları böyüdən analar var: qəhrəman analar! Qərənfil ana kimi. Bu gün onun taleyinə hicran yaşamaq düşsə də, "oğlum zirvəyə çatdı", - deyir. - Tovuz döyüşlərinin də iştirakçısı olmuşdu Mərhəmət. General-major Polad Həsimovun şəhid olması bütün hərbçilər kimi, Mərhəməti də sarsıtmışdı, intiqam hissile alışib-yanırdı. Biz düşməndən bunun qisasi ni almalıydıq, - deyirdi. Torpaqlarımızı azad görmək elə bizim də arzumuz idı. Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında bu torpaqları azad etmek şərəfi bizim böyüdülməz övladlara nəsib oldu.

Aprelin 12-də Bakıda Hərbi Qənimətlər Parkının açılışında iştirak edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dedi: "Hərbi Qənimətlər Parkına gələn hər bir insan ordumuzun, Silahlı Qüvvələrimizin gücünü görəcək, iradəmizi görəcək. Görəcək ki, bu Qəlebəni əldə etmək nə qədər çətin idi. Çünkü düşmən 30 il ərzində işgal edilmiş torpaqlarda möhkəmlənirdi, istehkamlar qururdı, səngərlər, sığınacaqlar qazırıldı. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan hərbçiləri qəhrəmanlıq, peşəkarlıq, Vətən sevgisi göstərərək, bütün bu manələri dəf edərək düşməni möğləndirdilər".

Bəli, 44 günlük müharibənin qələbə ilə başa çatması hər

kəsi ürəkdən sevindirir. Hədədə elə bu idi: bu yolda şəhid də olacaqdı, qazi də. Vətən torpaqları indi 30 illik işğala son qoyan bu qəhrəman oğulların şücaəti sayesində azaddır. Bu şərəflə missiyani yerinə yetirən, həsrətə, hicrana son qoyan oğullar - şəhidlər heç zaman unudulmayacaqlar. İlkələr ötəcək, əsrlər keçəcək, gələcək nəsil tarixin zəfər dolu şanlı səhifələrini qürurla izləyəcək, oxuyacaq, öyrənəcək. İşğala son qoyan, bu zəfəri bizə yaşıdan sıravi əsgərindən tutmuş generalinadək hər biri hörmət və ehtiramla anılacaq. Leytenant Mərhəmət Həmzəyev də həmçinin.

Ruhiyyə RƏSULOVA,
Naxçıvan Televiziyanın
baş redaktoru

Yaşar Əsgərov ərazi bütövlüyüümüz uğrunda gedən döyüslərdə şəhid olub. Orta məktəblərdən birini onun adı şöhrətləndirir. Şagirdlər həsər onun ruhunu qardaş sədaqətiyle salamlayırlar. Bu salamlama, "Vətəni senin kimi sevəcəyik!" - andına yozulmalıdır...

Eşqin Məmmədov Yaşar Əsgərov adına orta məktəbin məzunudu.

"Mənim tərcüməyi-halımda şəhid ruhunun da xeyir-duası var. Mən Vətənimiz üçün dumdurum özür yaşayacam. Hərbi xidmətimin ilk gündə əsgər yoldaşlarını da sözərəsi belə demişdim", - Eşqin Məmmədov Vətən mühəribəsinin xoş ovqatını yaşadıqları anlarda komandırıyla könül səhbətində belə deyib. Azərbaycan əsgərinin xarakterini milli mentalitetimizdən sözülləb gələn bu kəlmələr də ümumişdir. Bu xarakter möhtəşəm döyük hazırlığının, dönməz döyük əzminin, kükredi qələbə ruhunun tərkib hissələrindən biri olub.

2018-ci ildə hərbi xidmətə çağırıldı. Xidmet müddətindən əsgərişçi olduğu illərin düşüncələrinin gerçəkləşdirmək istədi; əsl vətəndaş olmağın başlangıcı yaxşı əsgər olmaqdır. Yaxşı əsgər oldu Eşqin Məmmədov...

İdmana marağı vardı. Hər maraqlı sevgiya çevrilir; Eşqin'in bu marağı sevgileşdi. Güleşlə məşğul olmağa başladı. Yaxşı idmançıydı. Respublika ve Silahlı Qüvvələr birinciliklərində dəfələrlə mükafata layiq yer tutdu. Bu, xidmət illərində də onun əsgər yoldaşlarıyla ünsiyətində gə-

Tarix yazan oğullar

"Qəhrəmanlar can verir yurduya yaşatmaq üçün"

Ermənistanın Azərbaycana qarşı 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayan növbəti hərbi təcavüzüna cavab olaraq Azərbaycan xalqı Vətən mühəribəsinə başladı. 30 illik həsrətə son verməyin vaxtı idi, düşmən tapdağı altında inildəyən torpaqları xilas etməyin zamanı yetişmişdi. Bu 30 il həm də nə igidlər yetişdirmişdi: torpaq həsrətli, yurd sevgili, intiqam nəfəsləri ərənlər.

çəperidir. Yoldan ötənlər Mərhəmetin mezarını deyil, bir igidi, bir düşmən çəperinin daş abidəsini görürər. Gələcək nəsilərə qalacaq olan bu abidə "Qəhrəmanlar can verir yurduya yaşatmaq üçün", - meşajını ötürəcək.

Medallı igidlərimiz

Şuşada "Gözün aydın, Vətən!" deyənlərdən biri

Yeniyyətənin xarakterinin formallaşmasına mühitində onu əhatələyən ictimai qrupların da, təhsil aldığı məktəbin də təsiri olur. Bu amillər dövlət müstəqilliyimizin bərpasından sonra daha da əvvələşib, yəni, təsiri daha təsirlidir, daha düsündürүү olub. Birinci Qarabağ mühəribəsində qəhrəmanlıqlara görə, qəhrəmanlara görə; yeniyetmə bu qəhrəmanlıqları, qəhrəmanların ömrü yolunu düşüncələrdən ürəyinə köçürə-köçürə gəncləşib...

rəkli oldu - neçə-neçə əsgər də onunla birləikdə məşqlərə başladı, yəni, Eşqin müəyyən mənada hərbi hissədə idmanın təbligatçısı idi...

Eşqin həqiqi hərbi xidmətdən tərkis olundu. Digər əsgər yoldaşları kimi onun da qələbinde gerçəkləşməyən bir istək qalmışdı: ordu sıralarından qalib əsgər kimi tərkis olunmaq. Bu təəssüf vətənseverliyin təəssüfü idi...

Azərbaycan Ordusunun hissələri Ermənistən silahlı birləşmələrinin temas xətti boyluca müxtəlif istiqamətlərdən hückumunun qarışını qətiyyətəldə aldı. Ali Baş Komandanın döyük emri ilə əks-hückum əməliyyatı başladı. Xalq inanırdı ki, vətənpərvərlik işğalçılığa qalib gələcəkdir. Xalq sərkərdəsinə inanırdı, or-

dusuna güvənirdi. Bu əməliyyatın sonunda qələbə görən xalq ruhən döyüşlərinin iştirakçısıydı...

Ölkədə qismən səfərbərlik elan ediləndə Eşqin Məmmədov da döyüşlərə çağırıldı.

Vətən mühəribəsinin ilk günlərindən Eşqin Məmmədov da döyüşlərdəydi.

Hərbi xidmətdə olanda torpaqlarımızı işğaldan azad etmək üçün Ali Baş Komandanın emri ilə başlayacaq döyüşlərdə hamisi iştirak etmək istəyirdi. Hamisi bu təəssüfle tərkis olunmuşdu. İndi döyüşlərdəydi. Qələbə üçün döyüşəkdilər. 28 il məcburi köckünlərin ürəyinə, ömrünə yüksək olan ağrı-acıllara son qoymaq üçün döyüşəkdilər.

Cəbrayılda döyüşdü Eşqin.

"İlk döyüşdən qələbə üçün

döyüşürdük. Komandirimi dəyirdi ki, hər döyükə son döyükə ruhuyla başa çatdırılmalıdır. Yəni, elə döyüşməliyik ki, son döyükə tezleşdirək. Döyüşdən əvvəl yoldaşlarımla səhbətlesənde şəhidlərimizi də xatırlamışdıq. Onları da əvəzindən döyüşəcəyimizi qət etmişdik...", - Eşqin belə dedi.

Döyüşlərə Cəbrayıldan başlayıb. Sonra Füzulidə, dəha sonra Xocavənddə döyüşdülər. Xocavənddə mövqə qələbəsindən sonra komandirləri dedi: "Döyük-döyük qələbəye yaxınlaşırızzı. Bütün döyüşlər qələbə üzündü. Koman-

danlıq harada döyüşməyi emr etse, orada da döyüşəcəyik. Torpaqlarımız işğaldan azad edilənə kimi döyüşlərdəyik. Elə döyüşməliyik ki, qələbə gününü tezleşdirə bilək".

Eşqin Məmmədov indi xatırlayır ki, Xocavənddə yaralı döyüşçünü sürüne-sürüne döyüşdən çıxardanda yaralının rəngi avazlığına görə bir qədər təntiyib. Döyüşdən sonra komandiri ona təşəkkür elan edib. Yaralını tibb məntəqəsinə vaxtında çatdırıldığına, yaralı döyüşçünün həyatı xilas edildiyinə görə...

"Şuşanın işğaldan azad edilməsi uğrunda döyüşlərdə iştirak edəcəyimizi eşidən elə bil dünyani bize verdilər. Vətən mühəribəsi başlayandan bəri bu niyyətən yaşıyırırdı. Ağır döyüşlər getdi... Şuşada olanda üzü göylərə sayıımız qədər hayqırı eşidildi: Gözün aydın, Vətən! Ruhunuz şad olsun, şəhid qardaşlarımız!..."

"Döyük yoldaşlarımı - gəncəli Elnur Məmmədovu, qazaxlı Elçin Mustafayevi, Allahverdi Verdiyevi, Röyal Həsənovu, şəmkirli İnqilab Verdiyevi heç zaman unutmaram. Hər biri qəhrəmanlıqla döyüdü", - döyüşçünün yoldaşları haqqında dedikleri eşidənə, təbii ki, könül xoşluğu verir...

Eşqin Məmmədov "Şuşanın azad olunmasına görə" medalı ile təltif olunub...

Vətən mühəribəsi tarixləşdi. Azərbaycan Ordusunun tarixi zəfəri kimi tarixləşdi. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsiyle tarixləşdi. Bu tarixi yanzaların sırasında Eşqin Məmmədov da var. Orta məktəbdə oxuyan Emil qazi qardaşla qururlanır. "Onların işğaldan azad etdiyi torpaqları biz qoruyacaq", - dedi...

Mübariz MUSAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"

Vətən müharibəsi: Zəfər ovqatı

Yazdığınız tarixin işığında yazıram, Azərbaycan əsgəri!

Ötən ilin noyabrın 8-dən üzü bu yana ruhu göylərdən enməyənlərdən biri də mənəm...

Həmin günü tarixləşdirən Zəfərin qüdrəti ki, xəyllərim Cıdır düzündə dolasır, ağacların budaqlarına sarılır, İsa bulağının suyunu ovcucları, Gövher ağa məscidinin qarşısında üzü Məkkəyə sarı dayanıb salavat çevirir. Həmimiz bu Zəfəri qazanınları ruh qardaşımız bilirik.

Bu Zəfər dövlətin, dövlətçiliyin Zəfəridi, bu ovqat bu səbəbdən xalqın ovqatıdır - tarixi ovqatdır. Tarixi ovqatlar yaşadılır, yaşayır...

Həbi hissədə qalib hərbçilərlər kəlmələşirdik. Döyüşlərlə döyüşlərdən, ayrı-ayrı mövqə qəlebelərindən, qəhrəmanlıqlardan danışmışdıq. Zabitlərdən birinin gözlənilməz etirafı bayaqdan bəri ürəyimi siləlemiş qüruru, nizamı, düzümü tərpənişen düşüncələrimin bürünçeyinə döndərdi: "Qəlebelər döyüşlərin nəticəsiydi, həbi hissədə qarşılanmağımız qazanılmış qəlebelərdən sonra yaşadığımız en gözəl anlar idi. Qarşılanmanın ovqatı qəlebənin ovqatını elə gözəl tamaqlayırdı ki!..."

Qarşılanma mərasimi ile bağlı marağımı ifadə edən sorğulara aldığım cavabları hərbçinin vəzifə borcu, vətəndaşlıq borcu bildim, suallara vəfa borcu, jurnalist borcu, vəzifə borcu kimi söz ömrü verdim.

Qarşılanma mərasimində ümummilli lider Heydər Əliyevin, dövlət müstəqilliyimizin bərpa edilməsi uğrunda mübarizədə, ərazi bütövülüyümüz uğrunda, geden müharibədə şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi. Həbi Deniz Qüvvələrinin komandanı kontr-admiral Sübhən Bəkirov sentyabrın 27-de əks-hücum əməliyyatını kimi başlayan, Ali Baş Komandanın əmri ilə Vətən müharibəsi kimi davam edən döyüşlərin mahiyyətindən danışdı, fikrini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin döyüşlər getdiyi vaxtlarda xalqa müraciətində dediyi bir kelam ilə tamamladı: "Biz haqlıq, biz öz torpağımızda vuruşurq, öz torpağımızda şəhidlər veririk. Bizim savaşımız müqəddəs savaşdır!". Sonra döyüslərdən qələbə ilə qayıdanlara xitabən "Siz Vətənən adına layiq xidmet edirsiniz, Vətənən adına layiq Zəfər qazanınız. Müharibədə döyük hərbi qədər qətiyyət, cəsarət, döyükşünən Vətən sevgisi, döyükşünə yoldaşının ruh qardaşı olması da vacibdir. Təsdiqlədiniz ki, hər biriniz belə hərbçisiniz. Siz qəhrəman olmaq üçün döyüşmürdünüz, qəhrəmanlıqla döyükşürdünüz. Döyük-döyükə qələbələr qazanırdınız, qələbələr qazana-qazana döyükşürdünüz. "İgidin sağlı-solu olmaz", - atalar sözüdü. Siz dənizçi

olsanız da, quruda döyüsdünüz. Siz məqamında Vətən naminə bütün tapşırıqları yerişə yetirməye hazırlısanız. Sizin də döyükş yolunuz Vətən müharibəsinin tarixidi..."

Zəfəre ad olan qarşılanma mərasimindən aylar keçib, ovqatı yaşanmaqdadı. Döyükşürənin dediklərini 8 noyabr gününün nurunda dinlədim.

Zabit Tariyel Zöhrabov:

- Cəbrayıllı rayonunun Əmirvarlı kəndi istiqamətində ağır döyüşlər gedirdi. Düşmənin müqavimətini yarmaq olmurdu. Bu istiqamətə təxminən 10 gün döyükşər getmişdi. Düşmənin ikinci eşelonunu keçmək böyük problem yaradırdı. Keçid nöqtəsi müəyyənləşdirilsə də, düşmənin müqavimətini qırmaq üçün əlavə vasitələr, üsullar araşdırılırdı. Döyükş idarəedən heyət Tumasdağ istiqamətində ərazinin keşfiyyatına çıxdı. Düşmənin sağ arxa mövqeyindən keçdi. Azca irəliləmişdik ki, beş düşmənlə üz-üzə gəldik. Ərazinin keşfiyyatı döyükşə aparmaq üçün əlverişli taktiki üstünlük yaratdı. Atışma düşmənin diqqətini əsas hücum istiqamətindən yayındırdı. Hükumuzun mövqə qəlebəsi ilə nəticələndi...

Miçman Allahverən Rəhimli də bu döyükş haqqında danışdı. Dedi ki, kəndin azad edilməsində strateji baxımdan bu yüksəkliyin olduqca böyük əhəmiyyəti var idi. "İki yarımqrupla hückuma keçdi. Qrup komandirinin göstərişi ilə əmrin icrasına ikinci qrup bir atış qədərincə sonra başladı. Qüvvələrini birinci yarımqrupun hückumuna yönəldən düşmən ikinci yarımqrupun hückumuna qarşı atışı bölüşməyə macəl tapmadı. Döyükşürərimiz düşmənin anlar çəkən çəşqinqılığını hückumun sürətinin artırılmasına, atışın tempinin daha da yüksəldilməsinə vasitə edərək daha yüksək əzmələ vuruşdu. Döyükş çox çəkmədi. Qələbə qazandıq".

Öyrəndim ki, qələbəni bir nəfəs ərimi qədər yaşamamış düşmən əks-hückuma keçib. Döyükşürərimiz bu gözlə-

nilməzliyi də qətiyyətlə dəf edib...

Eyni döyükş haqqında bir-birini tamamlayan, biri digerin başlangıcı olan təessüratlar dinləyənə daha əhatəli informasiya verir. Əmirvarlı kəndi uğrunda döyükşər Vətən müharibəsində həmişə xatırlanacaq döyükşərən olub. Zabit Sirac Siracov da Əmirvarlı kəndi uğrunda gənə döyükşərən danışdı. Düşmən Əmirvarlı kəndi istiqamətində nisbetən ciddi müqavimət göstərmiş. Yaradılmış "val"ın bir ucu köprüyə çıxdığına görə düşmən artilleriya atışlarından daldalana bilmiş, artilleriya atışı bir qədər səngiyəndə yene "val"-dan döyükşürərimizin irəliləməsinə atəş səddi yaradırmış. Düşmənin yüksəkliklərde yerləşdirildiyi minaataanlarının atışları əmin operativ yerinə yetirilməsində müəyyən çətinliklər yaradılmış. Bunlara görə döyükşər bir qədər çətinleşib. Döyükşən əvvəl şərait taktiki baxımdan düzgün müəyyənləşdirilib. Sirac Siracovun əmri ilə operativ manevrə hückum davam etdirilib. Az sayda döyükşü ilə düşmənin üstün canlı qüvvəsi məhv edilib.

Zabit Orxan Qədirov başqa bir əməliyyati xatırladı:

- Rəhberlik etdiyim qrup Aşağı Maralyan kəndindən düşmənin sığındığı "val"ı keçdi. Yuxarı Maralyan istiqamətində döyükşü davam etdirildi. "Dörd yol" adlanan ərazini keçdiyikdən sonra məktəbin arxa hissəsinə adladıq. Düşmənin atışı altına düşürdü. Bu na görə manevr edərək sol cinahə doğru irəlilədik. Relyef baxımdan dərəyə bənzər ərazini, xırda sulu çayı keçib düşmənin sol cinahından döyükşə başladıq. Belə gözənləməzlik düşmənin müqavimətini sarsıdı. Bir saatda qədər çəkən döyükşə düşmən ağır tələfat verərək geri çəkildi...

Miçman Rahil Məmmədov:

- Qubadlının Xanlıq kəndi yaxınlığında körpü partladıldıqdan döyükşə şəraitə xeyli çətinləşmişdi. Düşmən həmdə yüksəklikdən atış aparırdı. Bu atışları intensiv atışla sus-

ile, Ziya Feyziyevin rəhbərlik etdiyi qrup Araz çayının sahilə boyunca hərəkət etməli idi. Reislər söküldüyündən dəmir yolu tapa bilmədik. Məcburən relyefdə oriyentirleşmək üçün avtomobil yoluna istiqamətləndik. Yolu sağımızda tutaraq qamışlıqla sakit şəkildə irəlilədik. Aşağı Maralyan kəndinin yaxınlığında azca nəfəs dərib yenə irəlilədik. Yuxarı Maralyan kəndinə çatanda öyrəndik ki, Ziya Feyziyevin rəhbərlik etdiyi qrup Araz çayının kenarında yerləşən zastavəni düşməndən azad edib...

Zabit Ruslan Abayev:

- Qrupumuz Əmirvarlı kəndi istiqamətində gedən döyükşərədə düşmənin 3-cü eşelonunun məhv edilməsində də, Xudafərin yüksəkliyinin, Xocavənd rayonunun Qızılqaya yüksəkliyində düşmənin müşahidə məntəqəsinin alınmasında da qətiyyətlə döyükşə. Yüksəkliklər uğrunda döyükşərədə düşmənin müqavimətini sarsıdıq. Ağır itkiyə məruz qalan düşmən geri çəkildi...

Miçman Elçin Qasımlı:

- Qubadlı istiqamətində gedən döyükşərərin birində qrup komandirimin göstərişi ilə kiçik bir manevi etdiq: ateşi azca səngidib bir qədər geriye çəkildik. Düşmən elə bildi ki, geri çekilirik. Mövqelerindən atış üzünə çıxdılar. Qəfil hücum keçdiq. Gözənləməz hücum düşməni çasdırdı. Qələbə qazandıq...

Miçman Türkay Nərimanov:

- Xocavənd rayonunun ərazisindəydi. Kəşfiyyat müəyyənləşdirmişdi ki, Qızılqaya yüksəkliyində düşmən taborunun dayaq məntəqəsi var. Bu dayaq məntəqəsi döyükşərənin gedisi ciddi manevi dərəcədən düşmən tərəfə etdirildi. Döyükşərədə itki verməmək məqsədi ilə bu məntəqədən çəvik hücumla məhv edilməli idi ki, Cəbrayıllı istiqamətində gedən döyükşədə ciddi müqavimətə üzləşilməsin. Qruplardan birinə mən rəhbərlik etdim. Döyükşün gedisində aydın oldu ki, düşmən ciddi müdafiə olunur. Ona görə qrupun bir hissəsi mənim əmrimlə atışa-atışa manevr edərək düşmənin arxasına sıza bildi. Bu, döyükşün taleyində mühüm rol oynadı. Məktəbdə mövqelənmış düşmən qruplaşması məhv edildi.

Zabit Orxan Qədirov:

- Döyükşə Cocuq Mərcanlı istiqamətindən başladıq. Saat

4 olardı. Rabitə ilə qrupu öndə olan idarəetmə məntəqəsinə getirmek əmr olundu. Qrupa hazırlıq əmri verdim, qısa müddətdə deyilən yere gəldik. Saat 6 olardı. Qarşıdakı torpaqları azad etməliydi. Şəxsi heyəti düzərək döyükşə əmri verdim, bu döyükşərin də torpaqlarımızın işğaldan qurtuluş döyükşü olduğunu bildirdim. Qrupda yüksək döyükşə əzmi, qələbə ruhu vardı. İki qrupla Cocuq Mərcanlı kəndinə gedən yolu üzərində düşmən mövqelerinə gizlincə sızmağa başladıq. Bütün əvvəl orada olan qruplarla koordinasiya yaratdıq. Həmin qrup bizim qrupu istiqamətləndirməyə başladı. Düşmənin "val"ını keçən qruplara çatdıq. Qrupa irəli getmək əmri verdim. Tapşırığa əsasən biz dəmir yolu sağı

Bilirdik ki, ciddi müqavimətə üzləşəcəkdi, ağır döyükşə olacaqdı - düşmən yüksəklikdəydi, biz hücumla yüksəkliyə çatmalıydıq. Bir qədər getdiqdən sonra qrup komandirinin əmri ilə qarşı tərəfə el qumbarasi ata-ata irəlilədik. Düşmən qumbara qəlpələrindən qorunduğu müddətdə irəliləyirdik, yenidən qumbara atırdıq. İşğalçılar bizim güllə məsafləsində olduğumuzu dərk edəndə çasdılar, çəşqinqılıqla atışa-atışa geri çekilmək istədilər. 30-40 dəqiqə çəkən döyükşədə səkkiz düşmən öldürdü, qalanları - təxminən 50-60 nəfər qaça bildi. Yüksəklik qəsbəklərdən azad edildi....

Təessüratları ister ayrılıqda, istərsə də vəhdətdə müharibə tarixi bildim... Rəşid HÜSEYNOV, "Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə dərsə hazırlaşmaq üçün kömək)

Sıallar:

1. Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının ümummilli lideridir.
2. Müasir Azərbaycan ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin əsəridir.

**Heydər Əliyev
Azərbaycan xalqının
ümummilli lideridir**

Çoxəslik dövlətçilik ənənələrinə malik olan xalqımızın tarixində ümummilli liderimizin şəxsiyyəti, onun siyasi və idarəciliq fəaliyyəti məstəsəna yer tutur. Tarix göstəri ki, xalq üçün yaşıyanlar, qurub-yarananlar, həyatlarını onun yolunda məşəl kimi yandıranlar ölmürler, millətlə və xalqla birləkə əbədi ömrürsürlər. Ulu Öndər Heydər Əliyevin ömrü məhz bu cür məşəl kimi yanın həyatın bariz nümunəsi idi. Ulu Öndər həmişə deyirdi ki, milli ruhu və milli varlığı müdafiə, eyni zamanda mühafizə etməyin, milli maraqları gerçəkləşdirməyin en uğurlu forması müstəqil milli dövlətdir. Odur ki, milli-mənəvi dəyərlərlə yanaşı, milli dövlətçiliyin de qorunmasını, inkişafını və dünyaya integrasiyasını siyasi fəaliyyətinə əsas hədəfləri hesab etmiş, özünün mənalı ömrünü bütünlükle bu məqsədlərə həsr etmişdir.

Azərbaycanlıq məfkuresinin parlaq daşıyıcısı kimi ümummilli lider Heydər Əliyev öz müdrik siyaseti, dönməz əqidəsi və tarixi uzaqqörenliyi sayesinde milli dövlətçilik ideyəsinin gerçəkləşdirilməsinə, müasir Azərbaycan dövlətinin qurulmasına və xalqımızın müstəqillik arzusuna çatmasına nail olmuşdur. Müstəqilliyyin ilk illərində əlkənin məruz qaldığı təcavüzlər, Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ağır nəticələri, habelə əlkə daxilində vətəndaş mühərbişinin realliga çevrildiyi bir şəraitdə xalqımızın yegane ümidi dəmir iradəye, yüksək idarəciliq keyfiyyətlərinə, geniş siyasi dünyagörüşünə malik harizmatik lider olan Heydər Əliyevlə bağlı olmuşdur. Məhz ulu Öndər Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan özünün geostrateji, iqtisadi və mədəni potensialından istifadə edərək Şərqli Qərb arasında etibarlı köprü rolunu oynamaya başlamış və dünyadan ən dinamik inkişaf edən əlkələrindən birinə çevrilmişdir.

Azərbaycanda müasir demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu, vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülü, milli-mənəvi dəyərləre qayğıdə və elmin, təhsilin, mədəniyyətin inkişafı əbədi surətdə ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Əlkəmizin əsas qanunu Konstitusiyanın qəbul edilməsi, hakimiyətlərin bölünmə prinsipinin təsbit olunması, hüquq normalarının və qanunvericilik bazasının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, müasir idarəetmə üsullarının bərəqərərələrə və müvafiq dövlət qurumlarının formalasdırılması. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə gerçəklişən genişmiqyaslı qurucu-

luq programının tərkib hissələridir.

Azərbaycanın dünya miqyasında neft-qaz hasil və ixrac eden əlkəyə çevriləməsi, milli neft strategiyasının uğurla həyata keçirilməsi, xarici dövlətlərin aparıcı neft şirkətləri ilə müqavilələrin bağlanması, neft sənayesinin müasir tələblərə uyğun infrastrukturun qurulması, neftin Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Supsa, Bakı-Novorossiysk

atdıgi qətiyyətli addımlar sayəsində diplomatiyamızın feal mövqeyi formalaşmış, Azərbaycanın zorla cəlb olunduğu Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dünya ictimaiyyətinin münasibəti dəyişmiş, əlkəmizin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunmazlığı bütün beynəlxalq hüquqi-normativ sənədlərdə öz əksini tapmışdır. Dahi ümummilli lider Heydər

si məharətlə alındı. Uzun süren daxili çekişmələrdən sonra, əlkədə ilk dövrlərde kövrək olsada, ictimai-siyasi sabitlik yarandı. Ümummilli lider Heydər Əliyevin uzaqqörenliyinin və müdrikliyinin növbəti göstəricisi Dağlıq Qarabağ mühəribəsində atəşkəs istiqamətində danişqlara başlaması oldu. Həmin dövrde Azərbaycan ordusunun əks-hücumlarından qorxuya düşən erməni tərəfi də danişqlara get-

ni daim diqqət mərkəzində saxlamaqla sosial yönümü ilə səciyələndirdi. Bu gün Azərbaycan nüfuzlu vətəndaş cəmiyyətinin əsaslarının qurulduğu, müxtəlif siyasi partiyaların sərbəst hərəkət göstərdiyi, yüzlərlə senzurasız qəzət və jurnalın nəşr olunduğu, eləcə də çox sayıda özel telekanalların yayılmışlığı və internet şəbəkəsi istifadəçilərinin sayının sürətlə arttığı bir əlkədir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin memarı olduğu Azərbaycan bu gün böyük tikinti meydançasını xatırladır. Yüzlərlə sənaye və infrastruktur obyektləri, məktəblər, xəstəxanalar, idman qurğuları, yaşayış evləri, inzibati binalar və digər təkilişlər ucaldılır, yollar salınır. Ulu Öndərin əlkəmizin sürekli tərəqqisini təmin edən iri-miqyaslı proqramları bu gün də xalqımızın sosial-iqtisadi vəziyyətinin daim yaxşılaşmasına xidmət göstərir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycan dövlətinin hərtərəfli inkişafı yolunda əvəzsiz tarixi xidmətləri olmuş, milli dövlətçilik ideyəsinin bərqrar olması və əlkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması naminə misilsiz töhfələr vermişdir. Tarixə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri kimi daxil olmuş bu əvəzolunmaz insan liderlərə məxsus ən ali keyfiyyətlərə malik idi. Tanrı ona hər bir üstünlüyü bəxş etmişdi: yaraşıqlı boy-buxun, təbəssüm və sərtli sintez edən sima, gələcəyi dəqiq müəyyənləşdirən, tarixin nizamını təmin edən təfəkkür, parlaq natığlı məhaməti, qüdrətli siyasi iradə, güclü dövlətçilik duyğusu, əvvəl idarəetmə məhaməti, insanların qəlbine yol tapmaq, xalqın qüdretinə arxalanmaq bacarığı! Heydər Əliyev qalibiyət əzmile yaşayın və dövləti cəsarətli idarə edən möhtəşəm bir şəxsiyyət idi. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev atasından qalan nadir şəxsiyyətlərə məxsus bu keyfiyyətlərə sərflə daşıyır və böyük əzmlə dövlət idarəciliyində tətbiq edir, tarixin yeni tələblərinə uyğun olaraq təkmilləşdirib inkişaf etdirir. Azərbaycanın dünyadakı nüfuzlu, vüsəti siyasi və iqtisadi yüksəkliyi səbüt edir ki, İlham Əliyev qalibiyət əzmini dövlət idarəciliyinin sarsılmaz baş xətti kimi inadkar bir inamlı qoruyub saxlayır. Xalqın etimadına sökənən siyasi fəaliyyəti ilə ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdi və eyni zamanda əlkəni ən qabaqcıl dövlətlər sırasına yüksəltməkdə davam edir. Məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin xidmətləri nəticəsində Azərbaycanın dövlətimizə fayda verə biləcək bütün mütərəqqi ideyaları Azərbaycanın reallığını nəzərə alaraq, ardıcılıqla həyata keçirirdi. Azərbaycanı düşər olduğu bələlərdən qurtarmaq və onu dünyyanın sivil əlkəleri sırasına çıxarmaq üçün o, öz nadir intellektindən və tükənməz enerjisindən məhamətlərə istifadə edirdi. Bu bir həqiqətdir ki, milli təcərəqqi və nüfuzu onu təmsil edən rəhbərin şəxsiyyətindən, diplomatiyasının səviyyəsindən birbərabər olmalıdır. Dönyanın aparıcı dövlətlərinin respublikamızına marağın tərəfdən onun zəngin iqtisadi potensialı və olverişli geosiyasi mövqeyi ilə əlaqədar idisə, digər tərəfdən Ümummilli Liderimizin yürtüdüyü praqmatik və iqtisadi cəhətdən perspektivli siyasetlə, bu siyasetin yaratdığı ictimai-siyasi sabitlikla bağlı idi. Artıq siyasi və iqtisadi İslahatların aparılması və respublikamızın dünya birliliyinə integrasiya olunması üçün hüquqi baza-konstitusiya yaradılmışdır. Azərbaycan ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrik rəhbərliyi ilə mütərəqqi beynəlxalq təcrübəyə əsaslanıb gələcəyə doğru inamla addimlayırdı.

Tənəzzülə uğrayan iqtisadiyat, sürətlə artan infilyasiya, işsizlik, ümidsizlik mühiti və digər neqativ hallarla üz-üzə qalmış Azərbaycanı ümummilli lider Heydər Əliyev qısa bir zamanda iqtisadi və mədəni yüksəkliyi yolu tutan, xarici sərmayələrə açıq olan və böyük beynəlxalq layihələrə qoşulan əlkəyə çevirə bildi. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin qurduğu dövlətin iqtisadi siyaseti əhalisinin sosial müdafiəsi-

Mövzu: Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının ümummilli lideridir.

boru kəmərləri vasitəsilə şaxələnmiş şəkildə nəqli bilavasitə ümummilli lider Heydər Əliyevin xidmətədir.

Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun uğurla inkişaf etdirilməsi də dahi şəxsiyyət ümummilli lider Heydər Əliyevin uzaqqörenliyinin məntiqi nəticəsidir.

Postsovet məkanında analoqu olmayan cəsarəti qərarları ilə ümummilli lider Heydər Əliyev öz torpağın şəxsi mülkiyyətə verilməsi ilə əlkəmizin əraqa təhlükəsizliyini təmin etmiş olub. Bu gün müxtəlif kənd təsərrüfatı komplekslərinin uğurlu fəaliyyəti onun aqrar siyasetinin parlaq tezahüründür.

Ulu Öndərin vaxtıla Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin açılması ilə həyata keçirmeyle başladığı müdrik siyaseti milli ordumuzun formalasması və Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılması mərhələlərinən keçərək onun Cənubi Qafqazda aparıcı herbi hüvə olmasına getirib çıxarmışdır.

Ana dilimizin dövlət dili kimi tətbiqində, onun imkanlarının genişləndirilməsi və Azərbaycan xalqının en böyük sərvəti kimi dəyərləndirilməsində ümummilli lider Heydər Əliyev şəxsiyyətinin rolü danılmazdır. Azərbaycan mədəniyyətinin və zəngin tarixi ərəsimizin dünya ictimaiyyətine tanıtılması ümummilli lider Heydər Əliyevin misiləz xidmətlərindən əlkənin əlkəməz qazasıdır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyətə gəldiyi gün - 1993-cü ilin 15 iyunu tərəfdən qurtuluş Günü kimi daxil olmuşdur. Bu qurtuluş qısa bir zamanda özünü nəinki siyasetdə, həm də iqtisadiyyatda, təhsildə, mədəniyyətdə və insanların gündəlik real həyatında bürüze vermişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında milli maraqlara esaslanan və siyasi perspektivləri nəzərə alan xarici siyaset kursu müəyyənləşmiş, dünyyanın aparıcı dövlətləri və beynəlxalq təşkilatları ilə qarşılıqlı münasibətlər qurulmuşdur. Onun uğurlu xarici siyaseti əlkəmizin etibarlı tərefdən kimi qəbul edilərək beynəlxalq möqyasda nüfuzunun artırmasına, İslahatçı və təşəbbüskar dövlətlərə olaraq tənəzzüləsinə xidmət göstərmişdir. Ulu Öndərin beynəlxalq alemde

Müasir Azərbaycan ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin əsəridir

Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında milli maraqlara esaslanan və siyasi perspektivləri nəzərə alan xarici siyaset kursu müəyyənləşmiş, dünyyanın aparıcı dövlətləri və beynəlxalq təşkilatları ilə qarşılıqlı münasibətlər qurulmuşdur. Onun uğurlu xarici siyaseti əlkəmizin etibarlı tərefdən kimi qəbul edilərək beynəlxalq möqyasda nüfuzunun artırmasına, İslahatçı və təşəbbüskar dövlətlərə olaraq tənəzzüləsinə xidmət göstərmişdir. Ulu Öndərin beynəlxalq alemde

Gender bərabərliyinə həsr olunmuş tədbir keçirildi

Müdafiə Nazirliyi-nin Səxsi Heyat Baş İdarəsinin Qadınlar və Hərbi Qulluqçuların Ailələri ilə İş üzrə şöbəsinin nümayəndələri Hərbi Nəşriyyat, "Azərbaycan Ordusu" qəzeti redaksiyası, Sənədlili və Tədris Filmləri Mərkəzinin hərbi qulluqçuları və mülli ki əməkdaşları ilə görüş keçirdilər.

Şöbə rəisi Zümrüd Səmədova çıxışının əvvəlinde 44 günlük Vətən müharibəsində qələbənin qazanılmasında Azərbaycan qadınının rolunu qeyd edərək bildirdi ki, o ağır gülənlərə ana və bacılarımız gecə-gündüz həm arxa, həm də ön cəbhədə çalışıdılar. "Bu sıradə dəyərli tibb işçilərimizin və ön cəbhədə döyüşən hərbçilərimizə həzir yeməklərin təminatında kömeyini əsirgəmeyən xanımlarımızın fealiyyətinə xüsusi olaraq qeyd etmək istəyirəm. Torpaq uğrunda, Azərbaycanımızın ərazi bütövlüyü naminə döyüş meydanında qəhrəmanlıqlar göstərən, ölümün gözünə qorxmadan baxan ığidlərimizin hər birini Azərbaycan anası tərbiyə edib, vətənpərvər ruhda böyüdüb. İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə arxa cəbhədə ləyaqətlə öz oğullarına, həyat yoldaşlarına mənəvi və maddi dayaq olan, döyüşlərdə iştirak edən hünərləi Azərbaycan oğullarına ruh verən, ön cəbhədə yaralı əsgər və zabitlərimizə tibbi yardım göstərən də Azərbaycan qadını olub. Çox gözəl bilirik ki, əsrlər boyu Koroğlunun Nigari, Qaçaq Nəbiyə ruh verən Həcər kimi qadınlarımız həm də döyüş meydanında kişilərin yaxın silahdaşları, arxa-dayağı olublar. Vətən müharibəsi zamanı bizim şöbə də az iş görmedi. Şəhid ana və bacılarının, xanımlarının yanında olduğunu, dəfn mərasimlərinin təşkilində iştirak etdik, daim onların problemləri ilə maraqlandıq, mənəvi dəstəyimizi əsirgəmedik".

Gender bərabərliyindən danışan şöbə reisi bu gün nəinki ailə, məktəb və iş yerləri, həmçinin yeni informasiya texnologiyaları -nın, musiqi, filmlər də daxil olmaqla kütləvi informasiya vasitələrinin də sosial-laşmaya təsir göstərdiyini dedi. "Gender bərabərliyi olan cəmiyyət qadın və kişinin bərabər üzv olduğu

cəmiyyətdir. Konstitusiyanın qəbulundan sonra respublikamızda gender ballansının qorunması istiqamətində de mühüm addımlar atıldı. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 1998-ci il 14 yanvar tarixli Fərmanı ilə gender siyasetinin həyata keçirilməsi məqsədilə Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı. Komitənin yaradılmasında əsas məqsəd qadınların hüquqlarının qorunması, ölkəmizin

miqyaslı tədbirlərdə gender bərabərliyinin təminı, qadın hüquqlarının qorunması, qadınlar arasında savadsızlığı aradan qaldırılması kimi məsələlər prioritet müzakirə mövzusu olub. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, müstəqil, demokratik respublikamızda qadın hüquqları bugün də etibarlı şəkildə qorunur, yüksək səviyyədə müdafiə edilir. Azərbaycanda qadın hərəkatının geniş vüset almışında,

sosial və siyasi həyatında onların iştirakının artırılmasından ibarət olub. Ulu Önder Azərbaycan qadını-nın müsbət keyfiyyətlərini daima xüsusi vurğulayaraq, onun cəmiyyətdə laiyqli yer tutmasına çalışmışdır."

Z.Səmədova Azerbaycanda cəmiyyətin bütün həssas zümrələri kimi qadınların da hüquqlarının etibarlı müdafiəcisinə çevrilən, onların cəmiyyətdə laiyqli yerinin təmin olunmasına çalışan, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın xidmətləri xüsusi vurğulanmalıdır."

Şöbə rəisi çıxışının sonunda onu da qeyd etdi ki, Azərbaycan Ordusunda fəaliyyət göstərən Qadınlar və Hərbi Qulluqçuların Ailələri ilə İş üzrə şöbənin bu güne kimi fəaliyyətində qarşısına qoyduğu məqsəd budur: "Ordu-da çalışan qadın heyətinin hüquqlarının müdafiəsində durmaq, problemlərinin həlli istiqamətində səmərəli işlər aparmaq, hərbçi ailələrinə mənəvi dəstək olmaq, şəhid ailələrinin problemləri ilə ya-xından maraqlanıb, onla-

ve "Qurani-Kərim"də qadınların hüquqlarına hörmətə yanaşmaq kişilərin qarşısında mənəvi öhdəlik kimi qoyulub. Məhəmməd Peyğəmbər (s.ə.s.) hədislərin birində buyurur ki, qadınlarla xoş rəftar edənlərdən Allahın xoş gəlir, çünkü onlar sizin ananız, qızınız və xalanızdır."

Şöbənin əməkdaşı dövlət qulluqçusu Sairə Rəsulova çıxışında Azərbaycan qadınının milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliğində göstərdiyi xidmətlərindən bəhs etdi. "Xalqımızın adət-ənənələrində qadına çox böyük hörmət və qayğı ilə yanaşılır. Ailə dəyərləri cəmiyyətindən en mühüm və qiymətli dəyərləri olmuş və olaraq qalır. Xalqımız üçün ana məqəddəs simadır. Bu gün də dünyanın hər yerində qadın hüquqlarının təminatı uğrunda hərəkat genişlənib. Azərbaycan xalqı da tərəxən özünməxsus dəyərlərə, adət-ənənələrə bağlı olan yüksək zəkəli, nəcib və xeyirxah xanımları ilə qurur duyub, ana adını uca tutub, qadına dərin hörmət, ehtiram və məhəbbətlə yanaşılır. Xalqımızın qəlbən tapındığı İslam dinində də qadına, qızza və anaya yüksək ehtiram və hörmət ifadə edilib. Müqəddəs hədislərdə

şa komək etmək, şəhid və qazi ailələrində olan xəstə uşaqlara tibbi yardım göstərmək yanaşı, onların gələcəkdə sosial həyata integrasiyasında fəal iştirak etməkdir."

Şöbənin əməkdaşı dövlət qulluqçusu Sairə Rəsulova çıxışında Azərbaycan qadınının milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliğində göstərdiyi xidmətlərindən bəhs etdi. "Xalqımızın adət-ənənələrində qadına çox böyük hörmət və qayğı ilə yanaşılır. Ailə dəyərləri cəmiyyətindən en mühüm və qiymətli dəyərləri olmuş və olaraq qalır. Xalqımız üçün ana məqəddəs simadır. Bu gün də dünyanın hər yerində qadın hüquqlarının təminatı uğrunda hərəkat genişlənib. Azərbaycan xalqı da tərəxən özünməxsus dəyərlərə, adət-ənənələrə bağlı olan yüksək zəkəli, nəcib və xeyirxah xanımları ilə qurur duyub, ana adını uca tutub, qadına dərin hörmət, ehtiram və məhəbbətlə yanaşılır. Xalqımızın qəlbən tapındığı İslam dinində də qadına, qızza və anaya yüksək ehtiram və hörmət ifadə edilib. Müqəddəs hədislərdə

şa komək etmək, şəhid və qazi ailələrində olan xəstə uşaqlara tibbi yardım göstərmək yanaşı, onların gələcəkdə sosial həyata integrasiyasında fəal iştirak etməkdir."

Şöbə rəisi çıxışının sonunda onu da qeyd etdi ki, Azərbaycan Ordusunda fəaliyyət göstərən Qadınlar və Hərbi Qulluqçuların Ailələri ilə İş üzrə şöbənin bu güne kimi fəaliyyətində qarşısına qoyduğu məqsəd budur: "Ordu-da çalışan qadın heyətinin hüquqlarının müdafiəsində durmaq, problemlərinin həlli istiqamətində səmərəli işlər aparmaq, hərbçi ailələrinə mənəvi dəstək olmaq, şəhid ailələrinin problemləri ilə ya-

Lale HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyə "Bozdoğan" raketini uğurla sınaqdan keçirib

Bu barədə Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğan şəxsi "Twitter" hesabında bildirib.

Prezident Recep Tayyib Erdoğan yazıb: "Türkiye "havadan-hava" raket texnologiyasına sahib nadir ölkələrdən biri olmayı bacardı. Gənc texnologlarımız və mühəndislərimizin GOKTUĞ layihəsi çərçivəsində hazırladıqları hava raketi "Bozdoğan" ilə atışla hədəfi tam məhv etməyə nail oldu".

Böyük Britaniya hərbi kontingentini Əfqanistandan çıxaracaq

Böyük Britaniya hərbi kontingentinin demək olar ki, hamisini Əfqanistandan çıxaracaq. Hazırda Birləşmiş Krallığın Əfqanistanda 750 nəfərlik hərbi kontingenti var. Britaniyalı hərbcilər bu ölkədə ABŞ-in bazalarından və infrastrukturundan asılı olduğu üçün Amerika qoşunlarının yoxluğu onlar üçün çətinlik yaradacaq.

Böyük britaniyalı hərbcilərin əfqan əsgərlərin təlimi ilə məşğul olduğu Kabil şəhərindəki akademiyaya nəzəret isə Əfqanistan hökumətinin təhvil verilecek. Bu ərefədə Ağ evdə bildirilər ki, ABŞ Prezidenti Cozef Bayden Amerika qoşunlarını sentyabrın 11-dək Əfqanistandan çıxarmaq niyyətindədir.

Gürcüstan döyüş təyyarələrini modernləşdirir

Gürcüstan Müdafiə Qüvvələrinə məxsus "Su-25" döyüş təyyarələrini modernləşdirir.

Bu barədə ölkənin Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb.

Bildirilir ki, yenilənmiş ikinci hərbi təyyarə aprelin 13-də uğurlu sınaq uçuşu yerinə yetirib. Bərpa olunmuş ilk "Su-25" in sınaq uçuşu martın 6-da baş tutub.

Müdafiə Nazirliyinin balansında olan döyüş təyyarələrinin modernləşdirilməsinin 2022-ci ilin sonuna dək başa çatdırılması nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, Gürcüstan ölkə ərazisindəki hərbi aerodromları da yenidən qurur. Marneuli rayonu ərazisindəki hərbi aerodrom Türkiye hökuməti tərəfindən bərpa olunur. Türkiye hökuməti Gürcüstana hərbi teyinatlı bir sıra yeni texnikalar da hədiyyə edib.

Koreya müharibəsinə eks etdirən Memorial Kompleks

Dünyanın müxtəlif ölkələrində hərb mövzusuna, müharibələrə həsr olunan muzeylər fealiyyət göstərir. Onlardan biri də Koreya Respublikasının paytaxtı Seulda Mühərbi Memorial Kompleksidir.

Muzey kompleksində Koreya xalqının hərb tarixinə, Cənubi Koreyanın müdafiə sənayesi kompleksinə aid eksponatlarla yanaşı, 1950-1953-cü illərdə baş vermiş Koreya müharibəsinə aid elementlər də var. Onlar arasında ən çox maraqlı doğuran eksponatlar isə Koreya Xalq Demokratik Respublikası silahlı qüvvələrinin müharibə vaxtı istifadə etdiyi hərbi və zirehli texnikaların, tanklarının, raket və artilleriya qurğularının, hərbi təyyarə, gəmi və qayıqların, silah və sursatların, hətta yüksək dövlət rəsmilərinin xidməti avtomobilərin orijinalı və oxşarlıdır. Bundan başqa, muzeydə müharibəni eks etdirən fotoskilər, döyüş səhnələrinin, səngərlərin, kazarmaların, hər 2 tərəfdən döyüşmüş hərbçilərin maketləri, həlak olan və itkin düşən əsgərlərin şəxsi eşyaları, geyimləri, sənədlər də nümayiş olunur.

Kompleks Seul sakinlərinin və turistlərin sevimli məkanlarından biri, dünyada da tanınan hərb muzeyi hesab olunur. Bu muzey ziyaretçilər Koreya müharibəsinin gedisətini gözönündə canlandırmışa geniş imkan yaradır.

AZERTAC-in materialları əsasında

Asudə vaxt

“Əsgərin hazırlığı yüksək olanda...”

Asudə vaxtın təşkili vacib amillərdəndir. Buna görə də komandanlıq bu sahaya böyük diqqət yetirir. Bütün hərbi hissə və birləşmələrdə asudə vaxtin təşkili üçün hərtərəfli şərait yaradılıb, bu vacib sahaya kifayət qədər vasitə və avadanlıqlar cəlb olunub. Təcrübəli zabitlər yaradılan şərait və imkanlardan bacarıqla bəhrələnərək səxsi heyətin asudə vaxtını səmərəli təşkil edir, üzərlərinə düşən tapşırıqları bacarıqla yerinə yetirirlər.

Əsgərlər asudə vaxtlarında mütaliə edir, müxtəlif idman yarışlarına qatılır, televiziyyada vətənpərvərlik mövzusunda çəkiliş film ve verilişlərə baxırlar. Bütün bunlar isə onların daxili aləmini zənginləşdirir, mənəvi gücünü artırır, mənəvi-psixoloji hazırlığını yüksəldir, müsbət əlaqə keyfiyyətlərin formalaşmasına zəmin yaradır. Gündən-günə əsgərlərin vətənpərvərlik hissələri güclənir, ölkəsinə, torpağını daha da çox sevir, ona ürəkdən bağlanır. Özünü həm mənəvi, həm də fiziki cəhdən yurdunun bütövlüyü uğrunda döyüşlərə hazır hiss edir.

Heç kime sərr deyil ki, mühərribədə qələbə, tekce silahlı, tankla, topla qazanılmır. Sözsüz ki, bunlar siz da düşməni üstələmek mümkün deyil. Amma döyüş ruhunun, qələbə ezmənin yüksək olmasının da savaş zamanı böyük rolü var. Bu keyfiyyətlər isə asudə vaxt zamanı əsgərlərin oxuduğu kitab və qəzetlərdən, zabitlərin etdiyi maraqlı söhbətlərdən, baxdıqları maraqlı film və verilişlərdən yaranıb formalıdır. Müxtəlif mövzuda oxuduğu əsərlər əsgərlərin mənəvi-psixoloji hazırlığına da müsbət təsir edir. Büyük sərkərdələrdən biri döyüşçülərin mənəvi-psixoloji hazırlığına yüksək qiymət verək deyib ki, qələbə döyüş meydانlarından əvvəl ürəklərdə qazanılır. Bu, çox uzaqgörənliliklə ifadə

edilmiş fikirdir. Məglub hissələrlə meydana çıxan idmançıdan qələbə gözləməyə dəyərmi? Təbii ki, yox!

Başqa hərbi hissə və birləşmələrdə olduğu kimi, ezamiyyətdə olduğu mənzil hərbi hissədə de əsgərlərin asudə vaxtının təşkilinə böyük önəm verilir. Təcrübəli zabitlər asudə vaxtin verdiyi imkandan istifadə edərək əsgərlərlə vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq mövzularında söhbətlər aparır, onların mənəvi dünyalarını daha da zənginləşdirməyə və mənəvi-psixoloji hazırlığını, döyüş ruhunu, qələbə ezməni artırmağa çalışırlar.

Zabit Səbuhi Qasımovla birlikdə əsgərlərin asudə vaxtlarını necə keçirir, onları idmançıdan istəmək üçün bölmələrdən birinə üz tutduq. Buradakı səliqə-sahman, təmizlik, əsgərlərin nizam-intizamı diqqətimizi cəlb etdi.

Şəxsi heyət asudə vaxtını təhlükət və təşviqat vasitəleri ile zəngin olan ideoloji otaqda keçirirdi. Lövhənin qarşısında dəyanan zabit onlara Azərbaycan Ordusunun Vətən mühərribəsində göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunələrindən danışır. Əsgərlərde zabitin maraqlı söhbətine qulaq asırdılar.

Şəxsi heyətə söhbət aparan kapitan İlkin Rüstəmovla görüşüb tanış oldu. Zabit dedi ki, əsgərlərimiz asudə vaxtlarını səmərəli keçirməyə

çalışırlar. Onlar həm tarixi, həm də günümüzlə səsləşən məlumatları, faktları öyrənməyə böyük maraqlı göstərirler. Gördüyüüz kimi, ideoloji otaqda kifayət qədər ədəbiyyatımız və gündəlik qəzetlərimiz var. Əsgərlərimiz mütaliəye böyük maraqlı göstərilər. Onlar yalnız kitab, qəzet oxumaqla kifayətlənmir, həmçinin müxtəlif idman yarışları keçirirlər. Buna görə də gündən-günə onların bacarığı artır. Bacarıqlı və bilikli əsgərlərimizlə fəxr edirik. İnanıraq ki, onlar bundan sonra da xidmətində qazandıqları uğurlarla bizi sevindirəcəklər.

Asudə vaxtlarını səmərəli keçirən əsgərlərə söhbət edərən öyrəndim ki, onlar Vətən mühərribəsinin iştirakçısı olublar. Həm mənəvi-psixoloji hazırlıqları, həm də döyüş hazırlıqları yüksək olduğuna görə, əməliyyatlarda erməni qəsbkarlarına qarşı cəsaret və hürərlə vuruşublar. Gizir Məhərrəm Qasımov, əsgərlərdən Eltac Baxşəliyev, Hənife Zərbəliyev, Camal Oruclu, Mahir Məmmədli, Turail Həsənli, Renat Ramazanov, Mehəmməd Məmmədzadə və başqaları iştirakçısı olduqları döyüşlərdən həvəsle danışdır.

- Oks-həmələ əməliyyatları zamanı uzun illərdən bəri torpaqlarımızı işğaldə saxlayan erməni qəsbkarlarına sarsıcı zərbələr vurduq, - deyə əsgər Hənife Zərbəliyev bizimlə

söhbətə başladı. - Böləməmiz Talış və Suqovuşan istiqamətində mövqelənmişdi. Döyüş-döyüşə yağıları geri sixışdırıldı. Düşmənə qarşı qisas və intiqam hissi ilə vuruşurduq. Torpaqlarımızı sülh yolu ilə geri qaytarmaq niyyətində olmayan işğalçıları mühərribə yolu ilə ərazilərimizdən çıxardıq. Əsgər yoldaşlarımızla ciyin-ciyyine verib düşməni məhv etdik. Talış kəndi uğrunda gedən döyüşdə mərmi yaxınlığımıza düşdü, qələpə yarası aldı. Müalicəməni başa vurandan sonra xidmət yerimə qayıtdım.

- Asudə vaxtimizi çox maraqlı keçiririk, - deyə əsgər Renat Ramazanov söhbətimizə qoşuldu. - Bunun üçün hərbi hissəmizdə her cür şərait yaradılıb. Tez-tez bölmələr arasında futbol, voleybol yarışları təşkil olunur. Şahmat, dama və başqa yarışlarda əsgər dostlarımızda iştirak edirlər. Bütün bunlarla yanaşı, biz mütaliəye də böyük önəm veririk. Asudə vaxtimizdə ideoloji otaqda qəzet və kitablari oxuyur, biliyimizi, dünya görüşümüzü artırırıq. Getdikcə mənəvi dünyamız daha da zənginləşir, mənəvi-psixoloji hazırlığımız yüksəltir.

Şəxsi heyət asudə vaxt dan səmərəli istifadə edir. Buna görə də əsgərlərin hazırlığı hərtərəfli artır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"

İdmən

Şəhid Murad Məmmədovun xatirəsinə həsr edilmiş onlayn şahmat turnirinin açılış mərasimi keçirilib

Vətən mühərribəsi şəhidi, idmançı, "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif olunmuş Murad Məmmədovun xatirəsinə həsr edilmiş onlayn şahmat turnirinin açılış mərasimi keçirilib.

Turnir Bakı Şəhər Gənclər və İdmən Baş İdarəsinin (BŞGBİ), Nərimanov rayon Gənclər və İdmən İdarəsinin və "Ağ Top" Şahmat Klubunun birgə təşkilatçılığı ilə reallaşıb.

Onlayn tədbirdə Murad Məmmədov haqqında hazırlanmış videoçarx nümayiş olunub.

Açılış mərasimində çıxış eden "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputati Hikmet Babaoglu, Nərimanov Rayon icra Həkimiyəti başçısının müavini İrədə Mahmudova, Bakı Şəhər Gənclər və İdmən Baş İdarəsinin rəisi Raqif Abbasov, Nərimanov Rayon Gənclər və İdmən İdarəsinin rəisi Nəcəf Novruzov, "Ağ Top" Şahmat Klubunun direktoru Cavanşir Bağırov, Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin Mətbuat və İctimai İşlər Xidmətinin rəhbəri Tamerlan Əkbərov Vətən mühərribəsində qazanılan qələbəmizdən söz açıblar. Qeyd olunub ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin elan etdiyi "Qarabağ Azərbaycandır və nida" şurayı xalqımızın müqəddəs Vətən torpağı uğrunda savasının ideya qayesi, qələbəyə səsləyen rəhbər çağırışı oldu. 44 gün davam edən mühərribədə cəmiyyətinimiz nümayiş etdirdiyi möhtəşəm səfərbərlik xalqımızın dövlət başçısının etrafında six birləşməsinin bariz ifadəsi olmaqla yanaşı, eyni zamanda, yeni və qüdrətli Azərbaycanın bütün dünyada özüntüsə dici kimi qəbul edildi.

Çıxışlardan sonra yarışlara start verilib.

Futbal üzrə Azərbaycan millisi seçmə mərhələyə qələbə ilə yekun vurub

Futbal üzrə Azərbaycan milli komandası Avropa çempionatının seçmə mərhələsi çərçivəsində qrupda sonuncu oyununu keçirib.

Bakı İdmən Sarayında keçirilən qarşılaşmadada Yunanistan yığması ilə üz-üzə gələn millimiz 4:0 hesablı qələbə qazanıb.

Panagiotis Gousis'in avtoqol müəllifi olduğu oyunda millimiz digər qollarını Fineo, İsa Atayev və Ramiz Çövdarov vurublar.

Qeyd edək ki, aktivində 16 xali olan millimiz 3-cü qrupun lideridir və gələn il yanvarın 19-dan fevralın 6-dək Niderlandda keçiriləcək Avropa çempionatının final mərhələsinə vəsiqəni temin etdi. İndiyədək millimiz 5 dəfə (2010-cu, 2012-ci, 2014-cü, 2016-ci və 2018-ci illərdə) qite birinciliyinin həlliçisi mərhələsində iştirak edib.

Azərbaycanlı boksçu dünya birinciliyində erməni idmançını məğlub edib

Polşanın Keltse şəhərində gənc boksçular arasında dünya birinciliyi davam edir.

Mundialın ikinci günündə Azərbaycan millisinin üzvü Əli Zamanov (52 kq) ilk döyüşünü keçirib. Bu döyüşdə Avropa çempionumuz ermənistanlı Ruben Qarboyanla (Ermənistan) üz-üzə gəlib. Ə.Zamanov rəqibini 3:0 (28:28, 29:27, 29:27, 29:27, 28:28) hesabı ilə məglub edib. O, səkkizdəbir finalda ilk mərhələdən azad olan tailandlı Tanakon Aonyaemli qarşılaşacaq. Görüş aprelin 15-də baş tutacaq.

Qeyd edək ki, yığmamız 52 ölkənən 414 (274 oğlan, 140 qız) boksçunun qatıldığı dönya birinciliyində 9 idmançı ilə təmsil olunur. Yarış aprelin 23-də başa çatacaq.

AZERTAC-in materialları əsasında

Pakistan istehsalı olan "Xatf-4" adı altında tanınan

Hərbi texnikalar, silahlar

“Şahin-1A” ballistik raketi

"Şahin-1A" taktiki-operativ ballistik raketi özündə orta məsafeli qatıyanacaqlı ballistik raketi təsvir edir. "Şahin-1" nəslindən olan rakettərin hazırlanmasına 1995-ci ildən başlanılıb. Rakettin ilk sinası 1999-cu ildə həyata keçirilib. Pakistan ordusunun silahlanmasından bir neçə bu tipli raket kompleksi mobil qurğular üzərində yerləşdirilib. 1999-cu ildən aprelində Ormən hərbi

dəniz bazasından 750 kilo-metrlik məsafəyə qədər "Şahin-1" rakettinə sınaq buraxılışı yerinə yetirilib. Bu rakettər 1000 kiloqram qədər həm adı, həm də nüvə döyüş başlıqlarını daşıya bilər.

2015-ci ildən dekabrında döyüş başlıqlarını daşıyan ikinci "üst-üst" "Şahin-1A" rakettinə sınağı keçirilib. Bu raket 900 kilometrik məsafəyə qədər 1000 ki-

loqram döyüş hissəsini çatdırıb. Texniki xüsusi siyasetlərinə geldikdə isə "Şahin-1A" ballistik raketiının uzunluğu 12,0 metr, diametri 1,0 metrdir. "Şahin-1A" rakettinə cəkisi 10000 kilogramdır. Mühərriki RD-11, buraxıcı qurğu-su mobil, təkerlidir. Döyüş hissəsi adı və nüvə tiplidir.

Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günər) neşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sahifələnərək "Hərbi Nəşriyyat" in mobaşırında hazırlanır. Diapositivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilir, təqdim edilən yəzərlər müəlliflər qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361
Sifariş № 220
Nüsxə 4050